

Taotlus Hasartmängumaksu Nõukogule

1. Taotleja nimi MTÜ Miikaeli Ühendus
2. Kontaktandmed Maria Joanna Madise (projektijuht) MTÜ Miikaeli Ühenduse Elukultuuri Instituut Vene 22, 10123 Tallinn Telefon: 56 456 317 E-post: maria@vhk.ee
3. Juriidilise isiku registrikood 80017581
4. Pangakonto number 10220032807012
5. Projekti nimetus, millele toetust taotletakse Infoportaali <i>abort.ee</i> rajamine
6. Taotletav summa 203 050.-
7. Taotleja esindaja nimi ja ametikoht Ingrid Meister, MTÜ Miikaeli Ühendus tegevdirektor
8. Taotleja esindaja allkiri

Sotsiaalministeerium

SAABUNUD

31

mai

2007.a.

Nr 12-1-1) 480.....

Projektkirjeldus

1. Projekti liik (kohalik, regionaalne, üleriigiline)

Üleriigiline

2. Projekti nimetus, ajaline kestus, alguse ja lõpu kuupäev

Projekti nimetus: Infoportaali *abort.ee* loomine

Kestus: 6 kuud

Alguse ja lõpu kuupäev: 1. august 2007 – 31. jaanuar 2008

3. Projekti juht ja teostajad

Projektijuht: Maria Joanna Madise

Projekti teostaja: MTÜ Miikaeli Ühenduse Elukultuuri Instituut.¹

Koostööpartneritena on kaasatud Rahvastikuministri Büroo, *The Center of Bio-Ethical Reform* ja *Human Life International*.

4. Projekti valdkond, eesmärk ja sihtgrupp

Kuivõrd projekt teenib Eesti ühiskonna huve nii sotsiaal- kui ka haridusküsimustes, võib selle **valdkonna** kooskõlas Vabariigi Valitsuse määruse „Hasartmängumaksu laekumisest toetuste taotlemise ja andmise kord“ § 2 punktidega 2 ja 3 määratleda nii haridus- kui sotsiaalprojektina. Tugeva sotsiaalse tähenduse (pered, lapsed, hoolekanne) tõttu on projekt siinkohal esitatud Sotsiaalministeeriumi kaudu.

Infoportaali loomine lähtub otseselt eesmärgist tõsta avalikkuse teadlikkust inimese lootelise arengu ja aborti reaalsusest ning luua seeläbi eeldused abortide arvu vähenemiseks Eestis. Ühiskondliku informeerituse parandamiseks on mitmeid vahendeid, alates kirjanduse publitseerimisest kuni isikliku abordielse nõustamiseni. Erinevaid meetmeid kaaludes oleme jõudnud järeldusele, et kõige otstarbekam on alustada just informatiivse iseloomuga internetilehekülje loomisest. Eriliselt räägib selle lähenemise kasuks asjaolu, et Internet on noorte ehk käesoleva projekti peamise sihtgrupi jaoks üks enamkasutatud infoallikaid; samuti on see vahend, mille abil on võimalik jõuda võimalikult kiiresti võimalikult paljude inimesteni.

Portaal lähtub elu-jaatavast väärtussüsteemist ja keskendub põhjalikult *ennekõike inimese lootelisele arengule* (tekstiline ja interaktiivne audio-visuaalne (pildid, tekstid, helid) informatsioon) ning selgitab selle taustal aborti füüsilist, psüühilist ja sotsiaalset reaalsust. Projekt on kantud ennekõike eesmärgist vahendada inimese lootelise arengu ja aborti kohta teaduslikult korrektset informatsiooni ning luua seeläbi eeldused selleks, et inimestel, kes seisavad vahest oma elu kõige olulisema valiku ees, oleks võimalik langetada informeeritud otsus. Infoportaal *abort.ee* ehitatakse üles, pidades eriliselt silmas, et see oleks sobilik nii isiklike valikute tegemiseks, informatsiooni kogumiseks, üldiste teadmiste täiendamiseks kui ka kasutamiseks perekonnaõpetuse õppevahendina koolides. Samuti saab portaali kasutada abordielse nõustamise käigus.

Eelõeldu juures on oluline rõhutada, et portaal *abort.ee* saab sisaldama vaid faktidel põhinevat informatsiooni, mitte arvamusi ega poliitilisi argumente (nt. aborti puutuva õigusliku regulatsiooni muutmiseks).

Projekti sihtrühma saab määratleda kitsamalt ja laiemalt:

- *Kitsamalt* on sihtrühmaks põhi- ja keskkooliõpilased – eriti oluliseks peame elu austamise kasvatamist just nende seas, kes on homsed potentsiaalsed emad ja isad. Nende inimeste puhul saab rääkida tõeliselt tõhusast ennetustööst. Inimese lootelisse arengusse puutuv informatsioon peaks aitama noortel tunnetada seksuaalkäitumisega kaasnevat vastutust ning seeläbi kujundada oma harjumused elu suhtes lugupidaval moel.
- *Laiemalt* on sihtrühmaks kogu Eesti avalikkus – nii ala- kui täisealised inimesed, sest sünnieelse elu reaalsus puudutab ühel või teisel moel meist igauht (emana, isana, vanaemana, vanaisana, sõbrana, õpetajana jne). Nii ei ole projekti sihtrühmaks ainuüksi inimesed, kes peavad sündimata inimeste saatust puudutavaid valikuid langetama ema ja isana, vaid kõik, kes vahendavad inimese lootelist elu ja aborti puudutavaid teadmisi noorematele põlvkondadele.

5. Projekti vajalikkuse põhjendus

Värskeimale olemasolevale statistikal tuginedes on teada, et 2005. aastal sündis meie riigis elusalt 14 350 last ja et samal aastal tehti 11 835 aborti.² Eesti rahvaarvu ja übe kontekstis on viimasena nimetatud arvu taga peituv reaalsus väga sünge. Abortide absoluutarv Eestis on ligikaudu sama, mis neli korda suurema rahvaarvuga Soomes, kusjuures viimaseski peetakse seda skandaalselt kõrgeks. Alates 1956. aastast on Eestis tehtud ligikaudu poolteist miljonit aborti!

Sellisel taustal on inimese lootelise arengu ja abordi reaalsuse kohta käiva informatsiooni koondamine, kättesaadavasse, süstematiseeritud ja kergesti hoomatavasse vormi panemine ning levitamine Eestis sõna otseses mõttes kriitilise tähtsusega. Alljärgnevalt selgitame täpsemalt, miks see nii on.

A. Post-sovietlikus Eesti ühiskonnas on inimese sünnieelsesse ellu ja aborti puutuv teadlikkus äärmiselt madal.

Nõukogude Liidus valitsenud marksistlik ideoloogia nägi ette riigi ja ühiskonna indiviidist tähtsamale kohale tõstmist ning seetõttu tehti perekonna kui kõige olemuslikuma loomuliku ühiskondliku institutsiooni lõhkumiseks suuri jõupingutusi. Selles kontekstis lorkas sügav surmakultuur, mille raames ei ole inimelu austamisel kohta. Eriti rängalt tabas nõukogude ideoloogia aga sündimata inimesi. On ju Nõukogude Liit läinud ajalukku kui esimene abordi seadustanud riik maailmas – kuivõrd abort on perekonna lõhkumiseks kõige tõhusam vahend, ei ole see sugugi üllatav. Nõukogude ajal ei olnud (ega ole ka tänasel Venemaal) sugugi harvad juhtumid, kui haiglasse tuli aborti tegema naine, kel selja taga juba enam kui kaksikümne sarnast kogemust. Aborti kasutati esmase pereplaneerimise vahendina.

Kuivõrd Eesti Vabariik langes 1944. aastal ligi pooleks sajandiks Nõukogude Liidu okupatsiooni ohvriks, oli kõik ülalkirjeldatu kehtiv ka meie ühiskonna suhtes. Kuigi Nõukogude Liidu kokkuvarisemisest on möödas enam kui 15 aastat, ei ole taasiseseisvumise järgsel perioodil Eestis abordiprobleemiga tõsiselt tegeletud – energia on kulunud muude ja varakapitalistlikus ühiskonnas tähtsamatena tunduvate küsimuste lahendamisele. Nagu ülaltoodud numbritest nähtub, on selle hinnaks aga tõsiasi, et Eesti ühiskond on endiselt suuresti surmakultuuri lummuses. Seejuures on üheks peamiseks inimelu suhtes lugupidamatu käitumise põhjuseks

ühiskonna madal teadlikkus inimese sünnieelsest elust ja abordist (teiste oluliste põhjustena võib nimetada teaduslik-tehnilist progressi, materiaalse heaolu kasvu, muutusi väärtussüsteemis jne). Ühiskonnas on väga paljudel inimestel isiklikult abordiga seonduv minevik ning seetõttu on abordist saanud tabuteema. Eriti just noored ei julge oma rasestumist (kui sügavalt isiklikku ja tihti ootamatut sündmust) kellelegi mainida, mistõttu on raskendatud ka vastavaalase informatsiooni saamine. Sellises olukorras on privaatselt kasutatava infoportaali abort.ee üheks peamiseks otstarbeks lõhkuda teadmatuse nõiaring, mis põhjustab üha uute ja uute informeerimata ning sügavat kahetsust põhjustavate valikute langetamise.

B. Eesti keeles praktiliselt puuduvad allikad, millest leida informatsiooni inimese sünnieelse elu ja aborti reaalsuse kohta.

Kahetsusväärset kombel ei ole täna eesti keeles avaldatud ühtegi tõsiseltvõetavat sünnieelse elu ja aborti reaalsuse kohta informatsiooni pakkuvat käsitlust. On vaid üksikud tagasihoidlikud voldikud, millega saab heal juhul tutvuda siis, kui enamasti on juba hilja – haiglas enne aborti tegemist. Samuti eksisteerib paar kristlikul käsitlusel rajanevat abordivastast internetilehekülge, mis ei ole aga maailmavaatelistel seisukohtade rõhutamise ja käsitluse ühekülgse tõttu kuigi usaldusväärsed. Portaal abort.ee on põhjalik ja usaldusväärne maailmavaateliselt neutraalne emakeelne allikas, mis vahendab operatiivselt informatsiooni sünnieelse elu ja aborti reaalsuse kohta, ja millele saab viidata igas olukorras, kus on tarvis selgitada aborti olemust.

C. Informeeritud ja vastutustundlikest valikutest saame rääkida ainult juhul, kui inimesed – nii poisid kui tüdrukud, mehed kui naised – teavad, milles abort seisneb.

Tõeline valikusituatsioon eeldab, et inimene teab, milles tema valikud reaalselt seisnevad – mis on nii lühemas kui pikemas perspektiivis valiku sisuks ja selle tagajärjedeks. Ehk teisisõnu: kui inimene ei tea, mida ta valib, siis ei saa sisulisest valikust rääkida. Teadmatus lootelise arengu ja aborti reaalsuse kohta viib sageli valikute tegemiseni, mida terve ülejäänud elu sügavalt kahetsetakse. Uuringud näitavad, et valdav enamus naistest – ühe uuringu kohaselt 84%³ – tunnistavad pärast aborti, et nad ei olnud oma valiku sisust piisavalt informeeritud. Võttes arvesse, kui tõsise valikuga on aborti puhul tegemist, on selline asjade seis rohkem kui murettekitav.

D. Abort on sündimata inimeste vastase vägivalda ülim vorm.

Hoolimata kõikvõimalikest ja laialt levinud obskurantistlikest väärarusaamadest kinnitavad kõik vähegi tõsiselt võetavad teaduslikud käsitlused üksmeelselt, et inimelu algab viljastumisel. Sel hetkel tekib uus ja täiesti unikaalse geneetilise koodiga organism, mis ei arene mitte inimeseks, vaid inimesena. 18. elupäeval hakkab noore inimese süda tuksuma ning juba 21. päeval pumpab see tema organismis kujunenud iseseisvas vereringesüsteemis verd, mille grupp erineb ema omast. Jne. Inimese elutsüklil on üks ja loomulikult sujuv, järskude murranguteta areng viljastumisest surmani.

Seega, tunnistades inimese lootelise arengu reaalsust, tuleb tunnistada ka fakti, et abort ei ole lihtsalt operatsioon nagu iga teine, vaid selle käigus tapetakse elav, kuigi veel mitte täielikult väljaarenenud inimene. Vähem kui saja aasta eest oli emaüsk inimese jaoks kõige turvalisem paik. Tänapäevaks kujunenud olukorras on sündimiseni elamine aga vähestele inimestele osaks langev õnn. Mõistmaks sündimata inimeste vastase vägivalda mastaapi, võib mõelda asjaolule, et liikluses hukub Eestis igal aastal ligikaudu 200 inimest – st. ligikaudu 60 korda vähem kui aborti tagajärjel.

E. Abort toob kaasa juba sündinud laste vastase vägivalda.

Kuigi tihti väidetakse, et abort aitab ära hoida lastevastast vägivalda peredes, kus

laps ei olnud planeeritud, on reaalne olukord vastupidine. Uuringud kinnitavad, et peredes, kus on tehtud aborti (kus on esinenud sündimata laste vastast vägivalda), esineb hiljem oluliselt enam sündinud laste väärkohtlemist ja kuritarvitamist kui peredes, kus puudub kokkupuude abordiga.⁴ Seejuures tehakse aborti peamiselt majanduslikult kindlustatud, mitte viletsuses elavate inimeste poolt.

F. Abort on naistevastase vägivalda raske vorm.

Kuigi abordi all kannatavad ennekõike sündimata lapsed, kujutab see -- erinevalt üldlevinud ja teaduslike uuringute tulemustega täielikult vastuolus olevast retoorikast, mis käsitleb aborti naiste huvides oleva nähtusena -- ka rasket naistevastase vägivalda vormi.

Esiteks on abordist kui valikust rääkimine parimal juhul pooltõde, kuna tihti ei ole see sugugi naiste vabatahtliku otsuse tulemus. Uuringud näitavad, et valdav enamus naistest otsustab abordi kasuks lähedaste inimeste surve (ühe uuringu kohaselt 65% naistest)⁵ ning veelgi suurem osa on veendunud, et nad oleksid jätnud lapse alles, kui lähedaste ja/või ühiskonna poolne toetus olnuks tugevam.⁶ Ühe uuringu tulemused näitavad, et abordi kasuks otsustanud naiste valikus mängis 95% juhtudest kesket rolli sündimata lapse isa. Tihti langevad rasedad naised isadusega kaasnevat vastutust pelgavate meeste poolse ähvardamise, kuritarvitamise ja vägivalda ohvriks.⁷ Rasedate naiste surma põhjuste seas on esimesel kohal nende tahtlik tapmine.⁸ Maailmas on palju organisatsioone, mis on pühendunud selle sõnumi teatavaks tegemisele⁹ ja nii tahame ka antud projektiga seonduvalt loota, et lootelise arengu ja abordi reaalsuse teadvustamine paneb üha enam mehi mõtlema, milline on nende vastutus ning mida nad realselt oma sündimata laste emasid abordile kallutades teevad.

Kuid probleem ei seisne vaid selles, et abort on enamasti naistele peale surutud lahendus, sest abort ei ole reeglina probleemide lahenduseks, vaid veelgi sügavamate probleemide põhjustajaks. Uuringud näitavad,¹⁰ et pärast (legaalselt meditsiinasutuses sooritatud) aborti kasvab naiste üldine suremus 3,5 korda.¹¹ Abordijärgselt on naiste enesetapu tase 6-7 korda kõrgem kui pärast sünnitamist.¹² 65% aborti teinud naistest pöörduvad post-traumaatilise stressi tõttu abi saamiseks arstide poole.¹³ Abordiga kaasneb ka tõsiste meditsiiniliste tüsistuste oht, alates verejooksudest, depressioonist, kuni viljatuse, halvatus ja surmani. Tihti kaasneb abordiga meelemürkide kasutama asumine, suitsetama hakkamine, unekaotus, vägivalda ohvriks langemine jne.¹⁴ Seejuures tuleb pidada silmas, et abordiga kaasnev traagika on sedavõrd isiklik, et väga paljud naised ei julge oma probleemide osas abi saamiseks arsti poole pöördudagi. Seega võib probleemide tegelikku hulka ja sügavust üksnes aimata.

G. Abort on meestevastase vägivalda raske vorm.

Ühest küljest on tõsi, et tihti on naiste valiku taga oma laps aborteerida vastutustundetute meeste surve. Teisest küljest on isadus paljude vastutustundlike meeste jaoks erakordselt oluline, mistõttu on abort nende suhtes ülimalt vägivaldne lahendus ning põhjustab neile sügavaid psüühilisi läbielamisi.¹⁵ Viimased võtavad omakorda tihti depressiooni, kuid sageli ka vihast kantud naistevastase vägivalda vormi. Harvad ei ole juhtumid, kui mehed saavad oma sündimata lapse aborteerimist teada alles tagantjärele. Alkoholi ja muude meelemürkide tarbimine meeste hulgas on abordi-järgselt kordades tõenäolisem kui pärast lapse sündimist.¹⁶ Abordist ning sellega kaasnevast valut kellelegi rääkimine on meeste puhul eriti suur tabu, mistõttu on nende probleemid enamasti latenttsed.

H. Abort on üks peamistest Eesti rahva püsijäämist ohustavatest teguritest.

Mõistagi on abort ennekõike isiklik tragöödia, kuid sellel on sügavalt kahjustav toime ka meie rahva tulevikule. Ilmselt ei saa Eesti-sugune pisike rahvas püsima jäämise lootust hellitades lubada endale massilist sündimata inimeste aborteerimist (sünnib vaid veidi enam lapsi kui neid sünnieelselt aborteeritakse). Nagu ülalpool mainitud, on 1956. aastast Eestis tehtud ligikaudu poolteist miljonit aborti – enam, kui tänane Eesti rahvaarv.

I. Riigil on Eesti Vabariigi põhiseadusest tulenevalt kohustus tagada sündimata inimeste õiguse elule reaalne ja efektiivne kaitse

Käesoleva aasta 12. aprillil väljendas rahvastikuminister Urve Palo Vikerraadio saates *Reporteritund* muret abortide kõrge arvu pärast Eestis ning ütles, et abort on probleem, millega riik peab tegelema.

Tõepoolest, riigil on vastav kohustus. Seda on kinnitanud 2002. aastal ka Eesti Vabariigi õiguskantsler Allar Jõks, öeldes: „Riigi põhiseadusest tulenevaks kohustuseks on tagada kaitse sündimata [inimeste] elule. Riik peab oma kaitsekohustuse täitmiseks võtma tarvitusele piisavad meetmed – ja seda nii normatiivsel tasandil kui tegelikkuses – mis tagaks proportsionaalse ja efektiivse kaitse.”¹⁷

Antud projektiga soovib MTÜ Miikaeli Ühenduse Elukultuuri Instituut aidata riigil vastavat kohustust täitma asuda.

Põhjuseid inimese sünnieelse arengu ja aborti kohta informatsiooni ühiskondlikuks teadvustamiseks on veel, kuid eeltoodust peaks piisama, näitamaks, et abordiprobleemi juured on äärmiselt sügaval ning selle läbi kannatab kogu ühiskond – nagu ülalpool kirjeldatud, tihti ka väga varjatud moel. Nii on inimese lootelist arengut ja aborti puudutava informatsiooni koondamine, süstematiseerimine, kergesti hoomatavalt ja arusaadavalt esitamine ning levitamine erakordselt tähtis.

6. Tegevuse kirjeldus ja etapid

Infoportaal *abort.ee* on esimene teaduslikult usaldusväärne eestikeelne projekt avalikkuse informeerimiseks inimese lootelise arengu ja aborti reaalsusest. Seejuures ei ole tegu ühekordse eraldiseisva ettevõtmisega, vaid osaga süsteemsest ja pika-ajalisest strateegilisest tegevusest, mis on kantud eesmärgist kasvatada austust inimelu vastu ning saavutada abortide arvu vähenemine Eestis. Projekt viiakse ellu järgmistes etappides.

1. Portaali *abort.ee* struktuuri väljatöötamine ning materjalide kogumine (1. kuu)

Projekti esimeses etapis töötatakse koostöös tehnilise lahenduse pakkujaga välja portaali *abort.ee* struktuur ning koondatakse inimese lootelist arengut ja aborti puudutav materjal. Kogutava materjali all on peetud silmas nii tekste kui audio-visuaalset materjali. Tuleb välja selgitada, millise osa materjalist saab sisse osta ja tõlkida ning milline osa tuleb (eriti Eesti ühiskondlikku eripära arvesse võttes) ise luua. Kuna eesmärgiks on koostada laiapõhjaline ja süsteemne probleemikäsitus, teeme lehekülje tekstilise osa väljatöötamisel tihedat koostööd vastavate organisatsioonidega Eestis ja välismaal. Koostööpartnerite leidmise eesmärgil peame jooksvalt läbirääkimisi. Kindlasti loodame koostööle Eesti Kristlike Arstide Ühingu, Eesti Naistearstide Seltsi ning Eesti Seksuaaltervise Liiduga.¹⁸ Elukultuuri Instituudil on kontaktid mitme teadusliku organisatsiooniga, kes tegelevad inimese lootelise arengu ning aborti füüsilise ja psüühilise toime uurimisega (nt. *Jérôme Lejeune Foundation, The Endowment for Human Development*), mis lihtsustab märkimisväärselt olulise ja kvaliteetse materjali väljasõelumist ja omandamist. Pildilise materjali hankimise osas on võimalik teha koostööd lootelise inimese tunnustatuima fotografeerija, maailmakuulsa raamatu *A Child Is Born* rootslasest autori Lennart

Nilssoniga; samuti on juba olemas vastav kokkulepe projekti partner-organisatsiooniga, mil nimeks *The Center for Bio-Ethical Reform*. Tekstilise materjali kogumise osas on koostöökokkulepe partner-organisatsiooniga nimega *Human Life International*. Ühtlasi algab projekti esimeses etapis tunnistuste kogumine: kuidas inimesed suhestuvad oma sündimata lapsesse; meestelt ja naistelt, kes on kaalunud aborti tegemist, kuid otsustanud lapse ilmale tuua; meestelt ja naistelt, kes on aborti läbi teinud.

2. Materjali läbitöötamine ja süstematiseerimine (2.-4. kuu)

Teises etapis analüüsitakse, süstematiseeritakse ja tõlgitakse esimeses etapis kogutud tekstilist materjali ja töötatakse välja uut materjali, samuti kujundatakse see ühtseks loogiliseks tervikuks. Jätkub tunnistuste kogumine.

3. Tekstilise materjali toimetamine (4. kuu lõpp) ja ekspertiis (5. kuu algus)

Viiendal kuul algab projekti kolmas etapp, mille käigus toimetatakse teise etapi raames loodud tekstiline materjal ning ühtlasi antakse väljatöötatud materjalile psühholoogia ja anatoomia vaatenurgast professionaalne eksperthinnang teadusliku täpsuse ja usaldusvääruse tagamiseks.

4. Portaali kujundus ja tehniline lahendus (2. kuu kuni 5. kuu algus)

Portaali kujunduse ja tehnilise lahenduse väljatöötamisega alustatakse teises ja kolmandas etapis paralleelselt lehekülje sisu ehitamisega.

5. Portaali sisu ja vormi kokkuviiimine (5. kuu lõpp ja 6. kuu algus)

Viiendas etapis viiakse kokku kaks eraldi valminud tööd – ühelt poolt tekstid, pildid ja videod ning teiselt poolt tehniline lahendus.

6. Valminud portaali testimine (6. kuu)

Projekti kuuendas etapis testitakse valminud portaali, tuvastatakse vead ning vajadusel tehakse parandused. Vabatahtlikud testijad vaatavad portaalis esitatud materjali läbi ning lähtudes nende märkustest ja tähelepanekutest nii lehekülje sisu kui vormi osas tehakse vajalikud korrektuurid.

7. Lehekülje avamine ja avalik tutvustamine. Projekti aruandlus (6. kuu lõpp)

Viimases etapis avatakse lehekülj ning teavitatakse sellest avalikkust. Viimaseks puhuks trükitakse portaali tutvustavad plakatid ja saadetakse need koolidesse, ning ostetakse portaali reklaam ajalehtedesse ning nooremate inimeste poolt külastatavatesse internetiportalidesse. Projekti aruandlus.

Paralleelselt portaali *abort.ee* loomisega on MTÜ Miikaeli Ühenduse Elukultuuri Instituudil töös mitmed projektid, mis on kantud samast eesmärgist kui käesolev projekt:

- Koostöös MTÜ-ga Maarjaläte anname eesti keeles välja naistearst Bernard Nathanson'i maailmakuulsa raamatu *Lubage mul elada!*. Projekti elluviimist toetavad Hasartmängumaksu Nõukogu ja Lõviklubi LC Tallinn Eesti I. Raamatu valmimine on planeeritud käesoleva aasta septembrisse ning seejärel jõuab üks tasuta eksemplar iga Eesti põhikooli ja gümnaasiumi raamatukokku.
- Peter Tallack'i lootelist arengut jäädvustavate piltidega raamatu *In the Womb* väljaandmine. Raamat valmib plaanide kohaselt 2008. aasta kevadel.
- Regina Doman'i kirjutatud ja Ben Hatke joonistatud imeilusa lootelise arengu imet kirjeldava lasteraamatu *Inglise vetes* kirjastamine ning levitamine lasteaedades.

7. Projekti eelarve, kaasfinantseerijad, omafinantseerimise ja kaasfinantseerimise summad (eelarve esitada kulukirjete kaupa, lisades põhjendatud arvestused)

	Kululiik	Ühik	Ühikute arv	Ühikute maksumus	Maksumus kokku
1.	Tehniline lahendus (vt LISA 5, hinnapakumine)				60 000.-
1.1.	Disain				18 000.-
1.2.	HTML tööd				6 000.-
1.3.	Flash-tööd				20 000.-
1.4.	Sisuhaldussüsteem (CMS)				10 000.-
1.5.	Konsultatsioon ja projektijuhtimine				6 000.-
2.	Töötasud*				122 650.-
2.1.	Projektijuhi töötasu	kuu	6	8 800.-	52 800.-
2.2.	Lehekülje sisulise materjali väljatöötamine	leping	3	31 650.-	31 650.-
2.3.	Temaatilise materjali tõlkimine	leping	1	17 600.-	17 600.-
2.4.	Väljatöötatud tekstide toimetamine	leping	1	5 300.-	5 300.-
2.5.	Ekspert-tasud (väljatöötatud materjali professionaalne teaduslik hindamine)	leping	2	5 000.-	10 000.-
2.6.	Portaali audio-visuaalse mooduli teksti narraatori tasu	leping	1	5 300.-	5 300.-
3.	Leheküljel kasutatavad materjalid				41 200.-
3.1.	Tekstilise materjali ostmine (lehekülje sisu ettevalmistamiseks)				15 600.-
3.2.	Leheküljel kasutatava pildimaterjali ostmine				10 000.-
3.3.	Leheküljel kasutatava audio-visuaalse materjali ostmine				15 600.-
4.	Administratiivkulud				15 000.-
4.1.	Kontorikulud (ruumid ja inventar)	kuu	6	2 000.-	12 000.-
4.2.	Sidekulud	kuu	6	500.-	3 000.-
5.	Portaali halduskulud				7 200.-
5.1.	Virtuaalserveri rent	kuu	36	200.-	7 200.-
6.	Valminud portaali tutvustamine				22 000.-
6.1.	Meediareklaam				10 000.-
6.2.	Portaali tutvustava materjali koostamine ja saatmine koolidesse				12 000.-
	EELARVE KOKKU				268 050.-
	Omafinantseering				35 000.-
	Kaasfinantseering				30 000.-
	Hasartmängumaksu Nõukogult taotletav finantseering				203 050.-

* Esitatud töötasud sisaldavad kõiki makse (sotsiaalmaks, tulumaks, töötuskindlustusmaks, pensionikindlustusmaks)

8. Oodatav tulemus

Kitsamas plaanis on projekti oodatavaks tulemuseks avalikkuse parem informeeritus inimese lootelise arengu ja aborti reaalsusest, võimaldamaks inimestel langetada informeeritud valikuid.

Laiemas plaanis on oodatavaks tulemuseks austuse kasvamine inimelu vastu ja vastutustundliku käitumise esilekutsumine. Seeläbi hoitakse ära sündimata inimeste tapmine, sellega kaasnevad naiste ja meeste kannatused, ning loodetavasti kutsutakse esile sündivuse tõus Eestis.

9. Projekti juhi või tema esindaja allkiri

Maria Joanna Madise

¹ Elukultuuri Instituut on MTÜ Maa- ja Ühenduse osakond, mille eesmärgiks on elukultuuri edendamine – st. inimese füüsilise, psüühilise, sotsiaalse ja vaimse elu austamisel põhineva kultuurikeskkonna hoidmine ja tugevdamine.

² Statistikaamet, Eesti rahvastiku statistika andmebaas, <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Database/Rahvastik/Rahvastik.asp>.

³ V.M. Rue jt., "Induced abortion and traumatic stress: A preliminary comparison of American and Russian women," *Medical Science Monitor* 10(10): SR5-16, 2004.

⁴ Vt. nt. P.K. Coleman, D.C. Reardon, & J.R. Cogle, "The Quality of the Caregiving Environment and Child Developmental Outcomes Associated with Maternal History of Abortion Using the NLSY Data," *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 43(6):743-57, 2002.

⁵ V.M. Rue jt., "Induced abortion and traumatic stress: A preliminary comparison of American and Russian women," *Medical Science Monitor* 10(10): SR5-16, 2004.

⁶ Vt. nt. David C. Reardon, *Aborted Women, Silent No More* (Springfield, IL: Acorn Books, 2002), lk. 333, mille kohaselt vähendasid sellist veendumust enam kui 80% aborti teinud naistest.

⁷ Vt. nt. Brian McQuarrie, "Guard, clinic at odds at abortion hearing," *Boston Globe*, 16. aprill 1999.

⁸ Vt. I.L. Horton ja D. Cheng, "Enhanced Surveillance for Pregnancy-Associated Mortality-Maryland, 1993-1998," *JAMA* 285(11): 1455-1459 (2001); vt. ka J. McFarlane jt., "Abuse During Pregnancy and Femicide: Urgent Implications for Women's Health," *Obstetrics & Gynecology* 100: 27-36 (2002).

⁹ Nt. Elliot Institute, vt. www.afterabortion.org.

¹⁰ Kui võrd Eestis ei ole vastavasisulist teadustööd tehtud, tuleb aborti toime selgitamisel tugineda mujal maailmas läbi viidud uuringutele.

¹¹ Post-Abortion Review, vol. 10, no. 3, M Gissler jt., "Pregnancy Associated Deaths in Finland 1987-1994 – definition problems and benefits of record linkage," *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica* 76:651-657, 1997. Vt. ka D.C. Reardon jt., "Deaths Associated With Pregnancy Outcome: A Record Linkage Study of Low Income Women," *Southern Medical Journal* 95(8):834-41, August 2002.

¹² M. Gissler jt., "Injury deaths, suicides and homicides associated with pregnancy, Finland 1987-2000," *European J Public Health* 15(5):459-63, 2005; ja M. Gissler, jt., "Methods for identifying pregnancy-associated deaths: population-based data from Finland 1987-2000," *Paediatric Perinatal Epidemiology* 18(6): 448-55, November 2004.

¹³ V.M. Rue jt., "Induced abortion and traumatic stress: A preliminary comparison of American and Russian women," *Medical Science Monitor* 10(10): SR5-16, 2004.

¹⁴ Vt. nt. <http://www.unfairchoice.info/pdf/ResearchBooklet.pdf>.

¹⁵ Vt. nt. Men and Abortion Network, <http://www.lifeissues.org/men/MAN/index.html>.

¹⁶ Vt. A-Shostak, *Abortion & Men: Lessons, Losses & Love*, NY: Praeger, 1984; *Post Abortion Trauma Healing Service, Men and Abortion*, <http://www.postabortionpaths.org.nz/MenAb.asp>.

¹⁷ Vt. http://www.ekn.ee/dokumentid/sem_eluAlgus/kantsleri_vastus1.pdf

¹⁸ Koostööpartnerite leidmise eesmärgil peame hetkel läbirääkimisi. Kindlasti loodame koostööle Eesti Kristlike Arstide Ühingu, Eesti Naistearstide Seltsi ja Eesti Seksuaaltervise Liiduga Eestist, Jérôme Lejeune'i Fondiga Prantsusmaal ning Elliot'i Instituudiga Ameerika Ühendriikides.